The Mediating Role of Empathy in the Relationship of Family Emotional Atmosphere and Affiliation with Delinquent Peers in the Development of Psychopathic Personality in Adolescents

1- Paria Mardanshahi
M.A. in Psychology, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran.

2- Abbas Abolghasemi
Ph. D. in Psychology, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran. (Corresponding author), abolghasemi1344@guilan.ac.ir

3- Reza Soltani Shala
Ph. D. in Psychology, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran .

Keywords:
Psychopath, Empathy, Family emotional atmosphere, Affiliation with delinquent peers, Adolescent

Received: 2024/11/30
Revised: 2025/07/05
Accepted: 2025/09/06

Introduction: Psychopathy is a complex personality construct that impairs interpersonal interactions and emotional processing, often leading to harmful behaviors. Given its significant social implications, this study aims to explore the mediating role of empathy in the relationship between family emotional atmosphere and affiliation with delinquent peers on the development of psychopathic personality traits in adolescents.

Method: This study employed a cross-sectional correlational design. The sample consisted of 382 tenth and eleventh-grade students from public high schools in Rasht, Iran, who were selected using a convenience sampling method during the second semester of the 2023 academic year. Data were collected using the Levenson Self-Report Psychopathy Scale (1995), the Family Emotional Atmosphere Questionnaire (Bem, 1964), the Affiliation with Deviant Peers Scale (Paschal et al., 2003), and the Adolescent Measure of Empathy and Sympathy (Vossen et al., 2015). The data were subsequently analyzed using structural equation modeling (SEM) with a path analysis approach.

Findings: The research results show that both variables of family emotional atmosphere and affiliation with delinquent peers were related to adolescent psychopathy, both directly and through the mediating effect of empathy ($p<0.05$). Overall, in the study sample, the level of psychopathy was moderate, the family emotional atmosphere was relatively favorable, affiliation with delinquent peers was low to moderate, and empathy was reported at a moderate level.

Discussion: Empathy plays an important role as a mediating factor in the relationship between family emotional atmosphere and affiliation with delinquent peers with psychopathic personality in adolescents. These findings highlight the importance of paying attention to mediating factors in the psychological processes of adolescents and can provide strategies for intervention and prevention of psychopathic behaviors in this age group.

Citation: Mardanshahi P, Abolghasemi A, Soltani Shal R. (2025). The mediating role of empathy in the relationship between family emotional atmospher and affiliation with delinquent peers with antisocial personality in adolescents. Social Welfare Quarterly. 25(98), 283-309. doi:10.32598/refahj.25.98.4624.1
URL: http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-4415-en.html

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

Extended Abstract

Introduction

Psychopathy is a controversial construct in psychology, characterized by traits such as lack of guilt, little concern for others' suffering, and shallow bonds. Although studying psychopathy in adolescence is complex due to developmental changes, evidence shows that it functions similarly to adulthood and predicts delinquency and recidivism. Adolescents are particularly prone to risky behaviors because of brain development and increased peer influence.

Research indicates that a negative family atmosphere (overprotective or rejecting) is linked to antisocial behavior and psychopathy, though these associations may differ by individual traits and gender. Similarly, delinquent peers strongly influence adolescents' deviant behavior, and antisocial friendships can intensify such tendencies. Empathy, a key factor in prosocial behavior, reduces aggression, while its deficits relate to destructive behavior. Families play a central role in socializing empathy—supportive parenting fosters empathy, while peer relationships also matter: positive interactions strengthen empathy, whereas negative ones reduce it.

Despite some contradictory findings, most studies confirm associations among empathy, psychopathy, family emotional atmosphere, and delinquent peer affiliation. However, no research has directly examined empathy's mediating role in these links. Given the importance of adolescence for personality development, this study investigates whether empathy mediates the relationship between family emotional atmosphere, delinquent peer affiliation, and the development of psychopathic traits in adolescents.

Method

This cross-sectional study employed a correlational design. The sample consisted of 382 tenth- and eleventh-grade students (ages 15–17) selected through convenience sampling from high schools in Rasht during the second semester of 2023. Inclusion criteria were age, grade level, and willingness to participate, while incomplete questionnaires were excluded. Data were collected using the Levenson Self-Report Psychopathy Scale (1995), the Family Emotional Atmosphere Questionnaire (Bern, 1964), the Adolescent Affiliation with Deviant Peers Scale (Paschal et al., 2003), and the Adolescent Measure of Empathy and Sympathy (Vossen et al., 2015). These

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

instruments have established reliability and validity. Data analysis was performed using path analysis within the structural equation modeling framework

Findings

In Table 1, the values of kurtosis, skewness and correlation of the variables under study are reported. Given the skewness and kurtosis values of less than ±2, the distribution of variables in students is normal.

Table 1- Kurtosis, skewness and correlation relationship between research variables

Variable	Skewness	Kurtosis	Psychopathy	Emotional atmosphere	Delinquent peers	Empathy
Psychopathy	0.27	0.43	1			
Emotional atmosphere	-0.67	-0.14	-0.32**	1		
Delinquent peers	0.89	0.50	0.33**	-0.20**	1	
Empathy	-0.52	1.29	-0.07	0.10	-0.01	1

Structural equation modeling (path analysis) tested the mediating role of empathy in relationships between family emotional atmosphere and delinquent peer affiliation with psychopathic personality in adolescents. The corrected model showed good fit (Table 2).

Table 2- Model fit indices for the mediating role of empathy

Model fit	Chi-Square	GFI	NFI	CFI	RFI	IFI	PNFI	RMSEA
	2.24	0.95	0.95	0.97	0.93	0.97	0.65	0.06

Table 3 presents the direct and indirect paths of the research model. Findings indicate that family emotional atmosphere has a significant inverse relationship with psychopathy (β = –0.53), while affiliation with delinquent peers shows a direct relationship with psychopathy (β = 0.10). Moreover, since the indirect effects in both paths fell within the confidence interval bounds, empathy was confirmed as a mediating variable in the relationship of both family emotional atmosphere and affiliation with delinquent peers with psychopathy

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

Table 3 - Examination of direct and indirect paths

	Direct effect			Indirect effect		
	B	β	P	Effect	95٪ confidence interval	
					BootLLCI	BootULCI
Emotional atmosphere→Psychopathy	-0.53	-0.44	P>0.05	-0.004	-0.017	0.006
Delinquent peers→ Psychopathy	0.10	0.32	P>0.05	0.002	-0.015	0.022

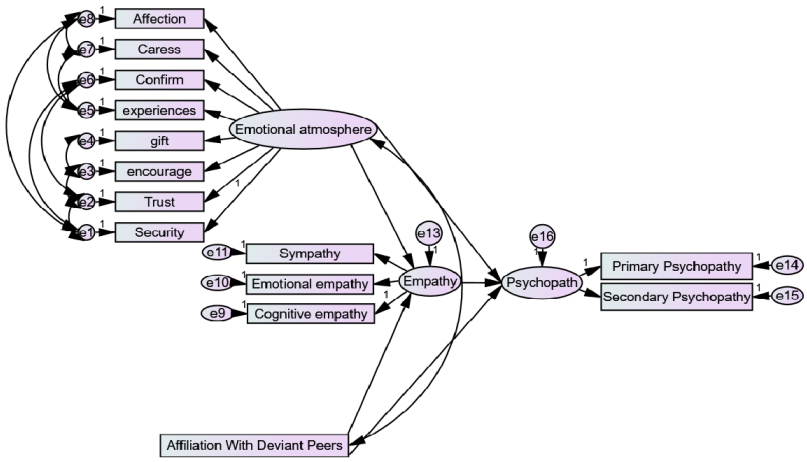

Discussion

The findings show that a negative family emotional atmosphere is inversely related to adolescent psychopathy. Such an atmosphere can create feelings of rejection and loneliness, hinder problem-solving and emotion regulation, and increase vulnerability to antisocial behavior. Moreover, parents with psychopathic traits may directly model these behaviors for their children.

Results also highlight empathy as a mediating factor. A negative family atmosphere can weaken empathy, making adolescents indifferent to others' emotions and more prone to violent or antisocial acts. Conversely, poor empathy may further deteriorate family interactions, intensifying psychopathic traits.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

ffiliation with delinquent peers was positively associated with psychopathic traits. Adolescence constitutes a critical period for identity formation, during which peer influence is particularly potent. Associations with delinquent groups can normalize antisocial behaviors and foster a maladaptive sense of belonging. Consistent with social learning theory, adolescents may internalize and replicate these undesirable behaviors through observation and imitation of their peers.

Empathy again emerged as a mediator in this relationship. Deficits in empathy may drive adolescents toward peers with similar traits, creating bonds based on similarity rather than depth. Such ties can reinforce unempathetic or even exploitative behaviors, increasing the risk of psychopathy.

Overall, both family emotional atmosphere and delinquent peer affiliation are key determinants of psychopathic tendencies in adolescents. Supportive families can foster empathy, thereby reducing susceptibility to delinquent influences. Even when exposed to deviant peers, adolescents with higher empathy are less likely to engage in psychopathic behaviors.

This study has certain limitations, including its reliance on self-report measures and a convenience sampling method. Despite these limitations, the findings highlight the critical importance of preventive interventions focused on strengthening the family emotional climate, monitoring adolescent peer relationships, and fostering empathy. Specifically, family-based programs should aim to improve parent-child bonds and teach effective parental monitoring skills. Concurrently, school-based interventions can promote empathy through techniques such as role-playing and perspective-taking exercises.

Ethical Considerations

Compliance With Ethical Guidelines

Approved by the Biomedical Ethics Committee, University of Guilan (Code: ETHICS-2402-1087). Participation was voluntary with informed consent and confidentiality assured.

Author Contributions

In this article, all rights related to research ethics have been respected.

Funding

No external funding

Conflict of Interest

None declared.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

نقش میانجی همدلی در رابطه جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار با شخصیت جامعه‌ستیز در نوجوانان

۱. پریا مردانشاهی
کارشناسی ارشد روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

۲. عباس ابوالقاسمی
دکتر روانشناس، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران. (نویسنده مسئول)
abolghasemi1344@guilan.ac.ir

۳. رضا سلطانی‌شال
دکتر روانشناس، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

واژه‌های کلیدی:
جامعه‌ستیز، همدلی، جو عاطفی خانواده، هم‌نشینی با همسالان بزهکار، نوجوان.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۱۰

آخرین اصلاح: ۱۴۰۴/۰۴/۱۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۱۵

مقدمه: *جامعه‌ستیزی به‌عنوان یک سازه شخصیتی پیچیده، بر تعاملات فرد و درک احساسات تأثیر گذاشته و می‌تواند به رفتارهای آسیب‌رسان منجر شود. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی همدلی در رابطه جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار با شخصیت جامعه‌ستیز در نوجوانان انجام شد.*

روش: *پژوهش حاضر، یک مطالعه مقطعی با طرح همبستگی بود. نمونه پژوهش شامل ۳۸۲ دانش‌آموز پایه‌های دهم و یازدهم بود که به‌صورت نمونه‌گیری در دسترس از میان همه دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهر رشت در نیمسال دوم تحصیلی ۲۰۲۳ انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها، از پرسشنامه خودگزارشی جامعه‌ستیزی لوینسون (۱۹۹۵)، پرسشنامه جو عاطفی خانواده (برن، ۱۹٦٤)، پرسشنامه هم‌نشینی با همسالان بزهکار (پاسکال و همکاران، ۲۰۰۳) و پرسشنامه همدلی و همدردی نوجوانان (ووزن و همکاران، ۲۰۱۵) استفاده شد. به‌منظور تجزیه‌وتحلیل داده‌ها، از روش مدل‌یابی مبتنی بر تحلیل مسیر استفاده شد.*

یافته‌ها: *هر دو متغیر جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار، هم به‌صورت بی‌واسطه و هم به‌واسطه اثر میانجی همدلی، با جامعه‌ستیزی نوجوانان در ارتباط بودند. به‌طورکلی، در نمونه موردبررسی سطح جامعه‌ستیزی در حد متوسط، جو عاطفی خانواده نسبتاً مطلوب، هم‌نشینی با همسالان بزهکار پایین تا متوسط و همدلی در سطح متوسط گزارش شد.*

بحث: *همدلی به‌عنوان عامل میانجی در رابطه جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار با شخصیت جامعه‌ستیز در نوجوانان نقش مهمی ایفا می‌کنند. این یافته‌ها اهمیت توجه به عوامل میانجی در فرآیندهای روان‌شناختی نوجوانان را برجسته کرده و می‌تواند راهکارهایی برای مداخله و پیشگیری از رفتارهای جامعه‌ستیزانه در این گروه سنی ارائه دهد.*

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

مقدمه

جامعه‌ستیزی[1] الگویی پایدار از هیجان، شناخت و رفتار است که با بی‌رحمی، فریب، بی‌احساسی، تکانشگری و ناتوانی در ایجاد دلبستگیهای عمیق مشخص می‌شود (هار[2]، ۲۰۰۳؛ به نقل از برنشتاین[3] و همکاران، ۲۰۲۳). این مفهوم نخستین بار توسط فیلیپ پینل[4] به‌عنوان «جنون بدون هذیان[5]» معرفی شد و افراد دارای آن مرتکب جنایات خشونت‌آمیز غیرقابل توضیح می‌شدند اما ویژگیهای مشترکی با بیماران روانی دیگر نداشتند. بعدها به‌عنوان «حماقت اخلاقی[6]» توصیف شد؛ اختلالی با اخلاق‌ستیزی، بی‌رحمی و رفتار غیراخلاقی بدون آسیب به قوه تعقل (پورتر[7]، ۱۹۹۶).

در قرن بیستم، هروی کلکلی[8] (۱۹۵۱) با انتشار کتاب «نقاب سلامت عقل»[9]، چارچوب بالینی دقیق‌تری ارائه کرد و هار آن را در سه بعد عاطفی، بین فردی و رفتاری تبیین کرد. ویژگیهای اصلی جامعه‌ستیزی شامل فقدان احساس گناه، نگرانی کم نسبت به رنج دیگران، وابستگیهای سطحی، بی‌وفایی، فقر هیجانی و نبود همدلی است (ویدینگ و مک کروری[10]، ۲۰۱۸).

جامعه‌ستیزی به‌عنوان سازه بالینی مهم در نظام عدالت کیفری مطرح است، زیرا افراد جامعه‌ستیز مرتکب جنایات شدیدتر و خشونت‌آمیزتر می‌شوند و درصد قابل‌توجهی از جرایم خشونت‌آمیز، سرقتها، کلاهبرداریها و آزارهای جنسی را به خود اختصاص می‌دهند (برنشتاین و همکاران، ۲۰۲۳). بااین‌حال، جامعه‌ستیزی الزاماً به خشونت منجر نمی‌شود و برخی افراد «جامعه‌ستیزی تحت بالینی[11]» بدون رفتار مجرمانه در محیطهای اجتماعی یا حرفه‌ای فعال هستند اما فاقد همدلی، صداقت و مسئولیت‌پذیری‌اند (سالتوغلو و اویسال ایراک[12]، ۲۰۲۲).

1. Psychopathy
2. Hare
3. Bernstein
4. Philippe Pinel
5. insanity without delirium
6. moral imbecility
7. Porter
8. Cleckley
9. mask of sanity
10. Viding and McCrory
11. sub-clinical psychopathy
12. Saltoğlu and Uysal Irak

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

بررسی جامعه‌ستیزی در نوجوانان چالش‌برانگیز است و تعیین دقیق شیوع آن با دشواری همراه است (مارکوس[1]، ۲۰۱۷). بااین‌حال، شواهد نشان می‌دهد که جامعه‌ستیزی در این گروه سنی به‌طور مشابه با بزرگ‌سالان عمل کرده و پیش‌بین بزهکاری است (کاتلر و مک‌ماهون[2]، ۲۰۰۵). بااین‌حال، نوجوانان در مقایسه با بزرگ‌سالان و کودکان، درگیر رفتارهای مخاطره‌آمیز بیشتری هستند و تغییرات مغزی و زمان بیشتری که با همسالان بدون ساختار می‌گذرانند، به این رفتارها کمک می‌کند؛ بنابراین، می‌توان انتظار داشت که جامعه‌ستیزی در نوجوانان تحت‌تأثیر تغییرات رشد هنجاری نیز قرار گیرد (لینام[3] و همکاران، ۲۰۰۹).

با توجه به اهمیت جامعه‌ستیزی در نوجوانان و ارتباط آن با رفتارهای بزهکارانه شدیدتر در این دوره رشدی، بررسی عوامل محیطی مؤثر بر شکل‌گیری یا تداوم این ویژگی در نوجوانان از اهمیت بسیاری برخوردار است. از میان این عوامل، خانواده و گروه همسالان به‌عنوان مؤثرترین منابع اجتماعی، تأثیر بسزایی در رشد هیجانی، رفتاری و اجتماعی نوجوانان دارند. بر این اساس، بررسی نقش جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار در پیش‌بینی جامعه‌ستیزی نوجوانان، می‌تواند به فهم بهتر سازوکارهای محیطی در بروز این ویژگی مثمرثمر واقع شود. همچنین، از آن‌جا که ضعف یا فقدان همدلی یکی از ویژگیهای محوری شخصیت جامعه‌ستیز محسوب می‌شود و نقشی اساسی در بروز خشونت و رفتارهای ضداجتماعی ایفا می‌کند، بررسی جایگاه آن به‌عنوان یک متغیر روان‌شناختی واسطه‌گر می‌تواند به تبیین دقیق‌تر سازوکار تأثیر عوامل محیطی بر جامعه‌ستیزی نوجوانان کمک کند.

جو عاطفی خانواده شامل روابط عاطفی، نحوه تعامل و پاسخ به نیازهای هیجانی فرزندان

1. Marcus
2. Kotler and McMahon
3. Lynam

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

است که بر رشد روانی و اجتماعی آنان تأثیرگذار است (هوسوکاوا و کاتسورا[1]، ۲۰۱۹). جو حمایتی خانواده می‌تواند اثر بازدارنده بر رفتارهای ضداجتماعی داشته باشد، درحالی‌که جو منفی و تنش‌زا موجب افزایش احساسات منفی و گرایش به رفتارهای ضداجتماعی و جامعه‌ستیزی می‌شود و این در حالی است که رفتارهای مخرب و چالش‌برانگیز نوجوانان جامعه‌ستیز نیز به‌نوبه خود می‌تواند تنش و نارضایتی در خانواده، تشدید مشکلات عاطفی و روابط نامطلوب میان اعضا دامن زند (انزلچی و همکاران، ۲۰۲۰؛ باتیستا آراندا[2] و همکاران، ۲۰۲۴؛ گوتیه[3]، ۲۰۲۴). بااین‌حال، برخی پژوهشها ارتباط جو عاطفی خانواده با جامعه‌ستیزی را تأیید نکرده‌اند (موری[4] و همکاران، ۲۰۱۸) که ضرورت بررسی دقیق‌تر این رابطه را آشکار می‌کند.

هم‌نشینی با همسالان بزهکار به ارتباط نزدیک و مستمر نوجوانان با همسالان دارای رفتارهای ضداجتماعی گفته می‌شود که نگرشها و رفتارهای آنان را شکل می‌دهد (هاینی و آزگود[5]، ۲۰۰۵). نوجوانان به دلیل گذراندن بخش قابل‌توجهی از زمان خود با همسالان، بیش از هر دوره دیگری، تحت‌تأثیر نگرشها و رفتارهای همسالان خود قرار می‌گیرند؛ و لذا ارتباط با گروههای همسال بزهکار در این دوره، می‌تواند به تقویت نگرشها و رفتارهای منفی و پیش‌بینی رفتارهای جامعه‌ستیزانه منجر شود (دو گره[6] و همکاران، ۲۰۲۴؛ کانفر[7] و همکاران، ۲۰۲۴).

همدلی سازه‌ای چندبعدی است و به توانایی درک موقعیت و احساسات دیگران و واکنش مناسب عاطفی اطلاق می‌شود (دستی و جکسون[8]، ۲۰۰۴). همدلی رفتارهای اجتماعی داوطلبانه و مثبت را ترویج و پرخاشگری و رفتار ضداجتماعی را کاهش می‌دهد، درحالی‌که

1. Hosokawa and Katsura
2. Bautista-Aranda
3. Gauthier
4. Murray
5. Haynie and Osgood
6. Dugré
7. Confer
8. Decety and Jackson

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

اختلال همدلانه با جامعه‌ستیزی و رفتارهای مخرب مرتبط است (کامپوس[1] و همکاران، ۲۰۲۲؛ برزیل[2] و همکاران، ۲۰۲۳).

خانواده به‌عنوان محیط اولیه اجتماعی نقش کلیدی در پرورش همدلی دارد؛ تعاملات عاطفی مثبت والد–فرزند زمینه‌ساز رشد همدلی و رفتار نوع‌دوستانه نوجوانان است (باراگان مارتین[3] و همکاران، ۲۰۲۱؛ ژو[4] و همکاران، ۲۰۲٤). والدین صمیمی و حمایتگر، با توجه به دیدگاه فرزند خود و عواطف او همدلی را الگودهی می‌کنند. آنها نیازهای عاطفی کودکان را برآورده کرده و این امر منجر به اشتغال کمتر فرد به احساسات خود و درنتیجه توانایی بهتر در توجه به احساسات فرد دیگر می‌شود (بالبی[5]، ۱۹۸۲). در مقابل، محیط‌های پرتنش و سرد مانع رشد همدلی و مهارتهای تنظیم هیجانی می‌شوند (موریس[6] و همکاران، ۲۰۰۷).

کیفیت دوستی نیز با افزایش همدلی و دیدگاه‌گیری مرتبط است (میکلیکوفسکا[7]، ۲۰۲۲؛ سلمان[8]، ۱۹۸۰). فرکانس بالای تعاملات صمیمانه فرصتهای زیادی را برای مشاهده و مدل‌سازی رفتار گرم و حمایتی فراهم می‌کند؛ بنابراین، داشتن تعاملات متقابل، صمیمی و حمایتی مکرر با همسالان هم‌فکر، جزء مهمی در رشد همدلی محسوب می‌شود (سلمان، ۱۹۸۰). در مقابل، نوجوانانی که زمان بیشتری را با گروههای همسال بزهکار سپری می‌کنند، تمایل بیشتری به تقلید رفتارهای ضداجتماعی دارند و به‌تدریج نسبت به آسیبهای وارده به دیگران کم‌توجه‌تر می‌شوند (ون نوردن[9]، ۲۰۱۵).

همزمان، سطح همدلی فرد نیز خود بر کیفیت روابط با والدین و همسالان تأثیرگذار است. برای مثال نوجوانان با همسالان با سطوح همدلی مشابه دوست می‌شوند و با کنترل شباهت اولیه در همدلی، جوانانی که دوستان همدل بیشتری دارند در طول زمان در مقایسه با جوانانی که دوستان همدل کمتری دارند افزایش همدلی بیشتری نشان می‌دهند (میکلیکوفسکا و همکاران، ۲۰۲۲).

1. Campos
2. Brazil
3. Barragán Martín
4. Zhou
5. Bowlby
6. Morris
7. Miklikowska
8. Selman
9. Van Noorden

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

با وجود تناقضها، اغلب پژوهشها ارتباط همدلی با شخصیت جامعه‌ستیز، جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار را تأیید کرده‌اند، اما نقش میانجی همدلی در این ارتباط‌ها کمتر بررسی شده است. لذا با توجه به محدودیتها و تناقضات موجود در یافته‌ها و اهمیت و شیوع اختلالات شخصیت در دوران نوجوانی، پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی همدلی در رابطه جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار با شخصیت جامعه‌ستیز در نوجوانان انجام شد.

روش

این پژوهش با طرح همبستگی و مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان دختر و پسر دوره دوم متوسطه ناحیه یک رشت در سال تحصیلی ۲۰۲۳ بود. نمونه‌گیری به روش در دسترس از میان هشت دبیرستان (چهار دخترانه و چهار پسرانه) انجام شد و درنهایت ۳۷۷ دانش‌آموز پایه‌های دهم و یازدهم (سنین ۱۵ تا ۱۷ سال) در نیمسال دوم ۲۰۲٤–۲۰۲۳ در پژوهش شرکت کردند.

ملاک ورود شامل سن ۱۵ تا ۱۷ سال، پایه دهم یا یازدهم و تمایل به مشارکت بود و ملاک خروج، نقص در تکمیل پرسشنامه‌ها در نظر گرفته شد. ابتدا مجوز اخلاقی از کمیته زیست‌پزشکی دانشگاه گیلان (کد:۱۰۸۷–۲٤۰۲–ETHICS) اخذ شد و سپس اهداف و محرمانگی پژوهش برای دانش‌آموزان توضیح داده شد. پس از کسب رضایت آگاهانه، پرسشنامه‌ها در کلاسها تکمیل شد و شرکت‌کنندگان ملزم به پاسخ صادقانه و دقیق بودند؛ در صورت ابهام، از پژوهشگر راهنمایی دریافت کردند. گردآوری داده‌ها طی یک هفته (۲۱ تا ۲۷ آوریل ۲۰۲٤) انجام شد. از ۳۸۲ پرسشنامه توزیع‌شده، پنج مورد به دلیل نقص یا عدم بازگرداندن کنار گذاشته شد و داده‌های ۳۷۷ نفر تحلیل شد. تحلیلها با نرم‌افزارهای SPSS-27 و Amos-24 انجام و نتایج در قالب جداول گزارش شد.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها از ابزارهای زیر استفاده شده است:

۱. **پرسشنامه خودگزارشی جامعه‌ستیزی لوینسون**[1]: این پرسشنامه توسط لوینسون و همکاران (۱۹۹۵) برای سنجش ویژگیهای جامعه‌ستیزی اولیه و ثانویه طراحی شده و شامل ۲٦ گویه با مقیاس لیکرت چهاردرجه‌ای (از «بسیار مخالف» تا «بسیار موافق») است. در نسخه اصلی، ضرایب آلفای کرونباخ برای عامل اولیه ۰/۸۳ و برای عامل ثانویه ۰/۷٤ گزارش شده است (انستیس[2] و همکاران، ۲۰۱۷). ساختار سه عاملی این ابزار در مطالعات اخیر (ماگاروتو ماچادو[3] و همکاران، ۲۰۲٤) تأیید و روایی همگرا و سازه‌ای آن حمایت شده است. در ایران نیز، نسخه فارسی این پرسشنامه در چندین مطالعه بررسی شده که ضرایب آلفای کرونباخ بین ۰/٦۷ تا ۰/۸۰ و روایی سازه از طریق تحلیل عاملی تأییدی گزارش شده است (دلجو و همکاران، ۲۰۲۲).

۲. **پرسشنامه جو عاطفی خانواده**[4]: پرسشنامه جو عاطفی خانواده (برن[5]، ۱۹٦٤) شامل ۱٦ سؤال در طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای است و ۸ بعد محبت، نوازش، تأیید، تجارب مشترک، هدیه‌دادن، تشویق، اعتماد و احساس امنیت را در روابط والد–فرزندی می‌سنجد. روایی صوری آن در پژوهش فخاریان و همکاران (۲۰۲۰) تأیید شد. ضرایب پایایی گزارش‌شده برای کل پرسشنامه بین ۰/۸۷ تا ۰/۹۲ و برای خرده‌مقیاسها نیز بین ۰/٦۱ تا ۰/۸٦ گزارش شده‌اند (اشنتلر[6] و همکاران، ۲۰۲۲؛ فخاریان و همکاران، ۲۰۲۰؛ حسین ثابت، ۲۰۲۳).

۳. **پرسشنامه هم‌نشینی با همسالان بزهکار**[7]: این پرسشنامه توسط پاسکال[8] و همکاران (۲۰۰۳) طراحی شده، ۸ سؤال دارد و میزان ارتباط نوجوانان با همسالان دارای

1. Levenson self-report psychopathy scale (LSRP)
2. Anestis
3. Magarotto Machado
4. family emotional atmosphere questionnaire
5. Bern
6. Schnettler
7. adolescent affiliation with deviant peers scale
8. Paschal

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

رفتارهای بزهکارانه (سوءمصرف مواد، الکل، نزاع، حمل سلاح) را در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از ۰ (هیچ‌کدام) تا ٤ (همه دوستان) می‌سنجد. این ابزار به‌طور گسترده استفاده شده و روایی و پایایی مطلوبی دارد (لی[1] و همکاران، ۲۰۲۳). ضرایب آلفای کرونباخ آن در پژوهشهای مختلف بین ۰/۷٤ تا ۰/۸۷ گزارش شده است (وانگ و منگ[2]، ۲۰۲٤؛ پیرعین‌الدین و همکاران، ۲۰۲۰).

٤. **پرسشنامه همدلی و همدردی نوجوانان**[3]: این ابزار توسط ووزن[4] و همکاران (۲۰۱۵) طراحی شده، ۱۲ سؤال دارد و در سه زیرمقیاس همدلی شناختی، همدلی عاطفی و همدردی به‌صورت لیکرت ۵ درجه‌ای پاسخ داده می‌شود. مطالعات مختلف روایی و پایایی مطلوب آن را نشان داده‌اند (تامانگ و باسو[5]، ۲۰۲۳). ضرایب آزمون-بازآزمایی و همسانی درونی خرده‌مقیاسها به ترتیب بین ۰/۵٦ تا ۰/۸٦ گزارش شده است (ووزن و همکاران، ۲۰۱۵). در ایران نیز ضرایب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۲ و برای خرده‌مقیاسهای آن بین ۰/۷۸ تا ۰/۸٤ گزارش شده و اعتبار بازآزمایی در فاصله دو هفته ۰/۷۱ تا ۰/۷۸ بوده است (نریمانی و همکاران، ۲۰۱۷).

1. Li
2. Wang and Meng
3. adolescent measure of empathy and sympathy
4. Vossen
5. Tamang and Basu

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

یافته‌ها

در این مطالعه از ۳۷۷ دانش‌آموز، ٤۷/۵٪ پسر و ۵۲/۵٪ دختر بودند؛ ۱۸/۳٪ ۱۵ ساله، ۵۳/۱۰٪ ۱٦ ساله و ۲۸/٦٪ ۱۷ ساله بودند. ٦٤/۷٪ در پایه دهم و ۳۵/۳٪ در پایه یازدهم تحصیل می‌کردند؛ ٤٤/۸٪ رشته انسانی، ۲٤/۷٪ تجربی و ۱٦/۷٪ ریاضی بودند. ازنظر تعداد فرزندان، ۲۱/۲٪ تک‌فرزند، ۳۹/۵٪ یک خواهر/برادر، ۱۲/۲٪ دو خواهر/برادر و ۳/۷٪ سه یا بیشتر داشتند؛ ۲۳/۱٪ فرزند اول، ۲۲/۵٪ دوم و ٤/۵٪ سوم یا کوچک‌تر خانواده بودند.

جدول ۱- میانگین، انحراف معیار، چولگی، کشیدگی و رابطه همبستگی بین متغیرهای پژوهش (n=۳۷۷)

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	۱	۲	۳	٤
جامعه‌ستیزی	۷۱/۹۰	۱۰/۹۸	۰/۲۷	۰/٤۳	۱			
جو عاطفی	٦۰/۲۰	۱٤/۵۷	-۰/٦۷	-۰/۱٤	-۰/۳۲**	۱		
هم‌نشینی با همسالان بزهکار	۹/۰۵	۷/۱۲	۰/۸۹	۰/۵۰	۰/۳۳**	-۰/۲۰**	۱	
همدلی	٤۱/۲۹	۸/۱۱	-۰/۵۲	۱/۲۹	-۰/۰۷	۰/۱۰	-۰/۰۱	۱

p <۰/۰۱**

بر اساس جدول ۱، چولگی و کشیدگی متغیرها در بازه مطلوب (کمتر از ۲±) قرار داشته و توزیع داده‌ها نسبتاً نرمال است. همبستگی منفی و معنادار بین جو عاطفی خانواده و جامعه‌ستیزی (p <۰/۰۱، r=-۰/۳۲) و همبستگی مثبت و معنادار بین هم‌نشینی با همسالان بزهکار و جامعه‌ستیزی (p <۰/۰۱،r=۰/۳۳) مشاهده شد. رابطه همدلی با سایر متغیرها معنادار نبود (p >۰/۰۱).

برای بررسی نقش میانجی همدلی، از تحلیل مسیر در مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شد. مدل شامل چهار متغیر (یک درون‌زا، دو برون‌زا و یک واسطه‌ای) بود و برازش

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

آن با شاخصهای مناسب ارزیابی شد. پس از اصلاح مدل، تحلیل مجدد انجام شد. نتایج برازش قبل و بعد از اصلاح در جدول ۲ گزارش شده است.

جدول ۲- شاخصهای برازش مدل نقش میانجی همدلی در رابطه جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار با شخصیت جامعه‌ستیز در نوجوانان (n=۳۷۷)

شاخصها	اختصار	مقدار مطلوب	مدل اولیه	مدل نهایی
شاخصهای برازش مطلق	Chi-Square	کمتر از ۳	۳/۵۷	۲/۲٤
	GFI	بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۹۱	۰/۹۵
شاخصهای برازش تطبیقی	NFI	بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۹۱	۰/۹۵
	CFI	بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۹۳	۰/۹۷
	RFI	بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۸۸	۰/۹۳
	IFI	بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۹۳	۰/۹۷
شاخص برازش مقتصد	PNFI	بزرگ‌تر از ۰/۵	۰/۷۱	۰/٦۵
	RMSEA	کمتر از ۰/۰۸	۰/۰۸	۰/۰٦

با توجه به مقادیر گزارش‌شده در جدول ۲، پس از اصلاحات صورت‌گرفته، الگوی نهایی از برازش مناسبی برخوردار است. کاهش مقدار Chi-Square (۲/۲٤) و کاهش RMSEA (۰/۰٦) نشان‌دهنده بهبود برازش مدل است. همچنین، سایر شاخصهای برازش نظیر GFI، IFN، RFI، CFI و IFI نیز همگی در مدل نهایی به مقادیر مطلوب رسیده‌اند که مؤید تناسب مطلوب مدل با داده‌های پژوهش است.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

شکل ۱- ضرایب رگرسیونی استاندارد. الگوی نهایی نقش میانجی همدلی در رابطه جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار با شخصیت جامعه‌ستیز در نوجوانان

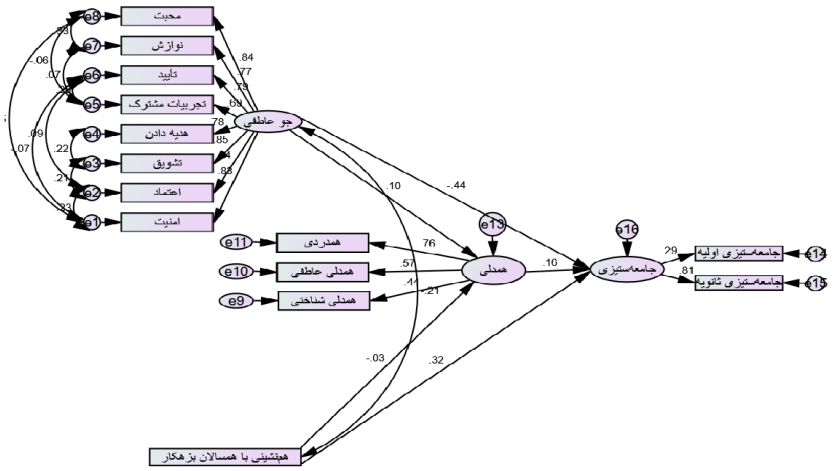

با توجه به شاخصهای برآورد شده؛ الگوی نهایی نقش میانجی همدلی در رابطه جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار با شخصیت جامعه‌ستیز در نوجوانان از برازش خوبی برخوردار است.

جدول ۳- ضریب رگرسیونی متغیرهای پژوهش (n=۳۷۷)

شرح	ضریب غیراستاندارد (b)	ضریب استاندارد (β)	خطای معیار	نسبت بحرانی (t)	مقدار احتمال (p)
جامعه‌ستیزی ⇦ جو عاطفی خانواده	(SES)	نسبت بحرانی	۰/۱۷	-۳/۱۳	P<۰/۰۵
جامعه‌ستیزی ⇦ هم‌نشینی با همسالان بزهکار	(t)	مقدار احتمال (p)	۰/۰۳	۲/۹۷	P<۰/۰۵
همدلی ⇦ جو عاطفی خانواده	۰/۰۹	۰/۱۰	۰/۰۶	۱/۴۸	۰/۱۴
همدلی ⇦ هم‌نشینی با همسالان بزهکار	-۰/۰۱	-۰/۰۳	۰/۰۱	-۰/۵۱	۰/۶۱
جامعه‌ستیزی⇦همدلی	۰/۲۲	۰/۱۶	۰/۱۲	۱/۸۷	۰/۰۶

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

تحلیل مسیر نشان داد که جو عاطفی خانواده با جامعه‌ستیزی نوجوانان رابطه معکوس دارد (β=۰/٤٤-)، درحالی‌که هم‌نشینی با همسالان بزهکار اثر مثبت بر جامعه‌ستیزی دارد (β=۰/۳۲). همدلی به‌عنوان میانجی، ارتباط معنادار مستقیمی با متغیرهای مستقل نداشت، اما اثر آن بر جامعه‌ستیزی نزدیک به سطح معناداری (P=۰/۰٦) بود. دو مسیر غیرمستقیم میانجی با استفاده از Process Macro و بوت‌استرپ ۵۰۰۰، سطح اطمینان ۹۵٪ بررسی شد که نتایج آن در جدول ٤ ارائه شده است.

جدول ٤- نتایج بوت استرپ برای مسیرهای غیرمستقیم الگوی پژوهش (n=۳۷۷)

مسیر غیرمستقیم	اثر کل بدون میانجی	اثر مستقیم با میانجی	اثر غیرمستقیم	فاصله اطمینان ۹۵٪		نتیجه‌گیری
				کران پایین	کران بالا	
جو عاطفی خانواده⇦همدلی⇦جامعه‌ستیزی	۰/۰۹ p<۰/۰۰۱	-۰/۲۲ p<۰/۰۰۱	-۰/۰۰٤	-۰/۰۱۷	۰/۰۰٦	نقش میانجی
هم‌نشینی با همسالان بزهکار⇦همدلی⇦جامعه‌ستیزی	۰/۱۲ p<۰/۰۰۱	۰/۵۳ p<۰/۰۰۱	۰/۰۰۲	-۰/۰۱۵	۰/۰۲۲	نقش میانجی

نتایج تحلیل مسیر غیرمستقیم (جدول ٤) نشان داد که همدلی در هر دو مسیر «جو عاطفی ← جامعه‌ستیزی» و «هم‌نشینی با همسالان ← جامعه‌ستیزی» نقش میانجی دارد. در مسیر اول، اثر غیرمستقیم منفی و معنادار بود (p<۰/۰۰۱)، به این معنا که جو عاطفی منفی با کاهش همدلی، احتمال بروز جامعه‌ستیزی را افزایش می‌دهد. در مسیر دوم، اثر غیرمستقیم مثبت و معنادار بود (p<۰/۰۰۱)، بدین معنی که هم‌نشینی با همسالان بزهکار با کاهش همدلی، زمینه‌ساز رفتارهای جامعه‌ستیزانه می‌شود.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

بحث

در مطالعه حاضر، یک مدل نظری برای بررسی نقش میانجی همدلی در رابطه جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار با شخصیت جامعه‌ستیز در نوجوانان، پیشنهاد شد. در ادامه، یافته‌های به‌دست‌آمده در دو قسمت مجزا برای متغیر جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار موردبحث و تبیین قرار خواهد گرفت.

میان جو عاطفی خانواده و جامعه‌ستیزی نوجوانان، رابطه‌ای معکوس مشاهده شد. این نتیجه برخلاف یافته‌های موری و همکاران (۲۰۱۸)، اما همسو با پژوهشهای انزلچی و همکاران (۲۰۲۰)، باتیستا آراندا و همکاران (۲۰۲٤) و گوتیه (۲۰۲٤) است. جو عاطفی خانواده به‌عنوان یکی از عوامل کلیدی رشد روانی و رفتاری نوجوانان، نقشی تعیین‌کننده دارد. خانواده‌های سرشار از محبت، حمایت و ارتباط مثبت، احساس امنیت ایجاد کرده و زمینه ابراز احساسات و روی‌آوردن به راه‌حلهای سالم را فراهم می‌کنند. در مقابل، خانواده‌های با جو منفی (خشونت، بی‌توجهی یا انتقاد مداوم) موجب احساس تنهایی و طردشدگی در نوجوانان شده و احتمال بروز رفتارهای ضداجتماعی را افزایش می‌دهند.

همچنین ضعف خانواده در مهارتهای حل مسئله و مدیریت عواطف، توانایی نوجوانان در مواجهه صحیح با احساسات منفی را کاهش داده و آنان را به سمت رفتارهای انحرافی برای جبران خلأ عاطفی سوق می‌دهد؛ رفتارهایی که به‌تدریج به جامعه‌ستیزی می‌انجامند. افزون بر این، الگوهای رفتاری والدین نیز اثرگذارند؛ والدینی با ویژگیهای ضداجتماعی ممکن است این رفتارها را به‌طور غیرمستقیم از طریق مدل‌سازی یا ایجاد محیطی که بی‌احترامی و رفتار غیراخلاقی عادی جلوه می‌کند، به فرزندان منتقل کنند.

شواهد نشان می‌دهد سطوح پایین همدلی معمولاً با جامعه‌ستیزی بیشتر همراه است (کامپوس و همکاران، ۲۰۲۲؛ برزیل و همکاران، ۲۰۲۳)، اما این رابطه در پژوهش حاضر مشاهده نشد.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

برای تبیین این عدم ارتباط، چند عامل کلیدی مطرح است. نوجوانی دوره‌ای حساس در رشد عاطفی و اجتماعی است که با تغییرات هورمونی، شناختی و شکل‌گیری هویت همراه است. این تغییرات از یک سو توانایی درک احساسات دیگران و تقویت همدلی را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر به دلیل نوسانات عاطفی می‌توانند موجب خودمحوری و کاهش همدلی شوند. نوجوانان با هویت تثبیت‌شده معمولاً همدل‌ترند، اما آنان که هنوز در جستجوی هویت‌اند ممکن است برای جلب‌توجه یا اثبات قدرت به رفتارهای غیرهمدلانه و جامعه‌ستیزانه روی آورند.

تحولات مغزی این دوره نیز حساسیت به پاداش را افزایش می‌دهد و نوجوانان را مستعد تقلید از الگوهای رفتاری ارزشمند در میان همسالان و جامعه می‌کند. این تمایل می‌تواند هم به تقویت رفتارهای همدلانه برای کسب مقبولیت اجتماعی منجر شود و هم تحت‌تأثیر رسانه‌ها، نوجوانان را به سمت جامعه‌ستیزی که به‌عنوان ویژگی جذاب یا قدرتمند معرفی می‌شود، سوق دهد. در این حالت، تقلید از جامعه‌ستیزی حتی بدون کمبود واقعی همدلی رخ می‌دهد.

از سوی دیگر، برخی نوجوانان جامعه‌ستیز ممکن است از همدلی به‌صورت ابزاری استفاده کنند. آنها هرچند در همدلی واقعی ناتوان‌اند، اما قادر به درک نشانه‌های کلامی و غیرکلامی بوده و می‌توانند واکنشهای همدلانه را تقلید کنند. این مهارتها، مانند ابراز همدلی ظاهری یا گوش‌دادن فعال، اعتماد دیگران را جلب کرده و دستیابی به اهداف شخصی را آسان می‌کنند.

همچنین باید به تمایز میان جامعه‌ستیزی اولیه و ثانویه توجه کرد. جامعه‌ستیزی در این پژوهش ترکیبی از هر دو نوع بود؛ درحالی‌که جامعه‌ستیزان اولیه معمولاً کمبود آشکار همدلی دارند، نوجوانان دارای جامعه‌ستیزی ثانویه ممکن است ظرفیتهای همدلانه بیشتری داشته باشند و در شرایط خاص یا تحت‌تأثیر عوامل محیطی این توانایی را بروز دهند.

برخلاف پژوهشهای پیشین (باراگان مارتین و همکاران، ۲۰۲۱؛ ژو و همکاران، ۲۰۲٤)، در این مطالعه رابطه‌ای میان جو عاطفی خانواده و همدلی نوجوانان مشاهده نشد. یکی از عوامل مؤثر می‌تواند نقش پررنگ روابط اجتماعی و دوستیهای نوجوانان باشد؛ چراکه آنان زمان زیادی

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

را در مدرسه و میان همسالان می‌گذرانند و بیش از هر دوره‌ای از این روابط تأثیر می‌پذیرند. بنابراین محیط‌های اجتماعی مثبت می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد همدلی داشته و اثر جو خانوادگی را کمرنگ کنند. از سوی دیگر، احتمال دارد شرکت‌کنندگان هنگام پاسخ به پرسشنامه، جو فعلی خانواده را به‌اشتباه به‌عنوان جو غالب در نظر گرفته باشند؛ درحالی‌که اثرات واقعی جو خانواده ممکن است بلندمدت و غیرقابل مشاهده در کوتاه‌مدت باشند.

عوامل فرهنگی و اجتماعی–اقتصادی نیز می‌توانند بر جو عاطفی خانواده و همدلی اثرگذار باشند. محدودبودن نمونه به مدارس دولتی یک ناحیه از رشت، احتمال شباهتهای خانوادگی و درنتیجه سوگیری نتایج را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، ابزار سنجش به‌کاررفته نیز می‌تواند نقش داشته باشد. پرسشنامه جو عاطفی خانواده آلفرد بی هیل برن بیشتر بر ابعاد مثبت تعاملات والد–فرزند (مانند محبت، حمایت و تأیید) تمرکز دارد و ممکن است جنبه‌های منفی تعاملات خانوادگی (بی‌توجهی، انتقاد یا نزاع) یا نقش دیگر اعضای خانواده مانند خواهر و برادر را نادیده بگیرد. این محدودیتها می‌توانند در توضیح عدم ارتباط مشاهده‌شده مؤثر باشند.

نتایج این پژوهش، نیز نشان داد همدلی در رابطه میان جو عاطفی خانواده و جامعه‌ستیزی، نقش میانجی دارد. همدلی ضعیف می‌تواند هم پیامد جو عاطفی منفی خانواده باشد و هم خود عاملی برای تداوم یا تشدید چنین جوی. درصورتی‌که ضعف همدلی به تخریب بیشتر روابط عاطفی در خانواده بینجامد، اثر آن بر تقویت صفات جامعه‌ستیزی به‌مراتب شدیدتر خواهد بود. همچنین، جو عاطفی منفی با کاهش همدلی نوجوانان، آنان را نسبت به احساسات دیگران بی‌تفاوت‌تر کرده و احساس گناه در قبال سوءاستفاده یا آزار دیگران را کاهش می‌دهد. درنتیجه، صفات جامعه‌ستیزی تقویت شده و احتمال ارتکاب رفتارهایی با شدت خشونت بیشتر افزایش می‌یابد.

یافته‌ها نشان دادند هم‌نشینی با همسالان بزهکار با جامعه‌ستیزی نوجوانان رابطه مثبت دارد؛ نتیجه‌ای که با پژوهشهای دوگره و همکاران (۲۰۲٤) و کانفر و همکاران (۲۰۲٤) همسو است.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

نوجوانی دوره‌ای حساس در شکل‌گیری هویت و شخصیت است و روابط با همسالان در این مرحله نقشی تعیین‌کننده دارند. قرارگرفتن در جمعهای بزهکار می‌تواند رفتارهای غیرقانونی و ضداجتماعی را عادی‌سازی کرده و نگرشها و ارزشهای نوجوان را تحت‌تأثیر قرار دهد.

از سوی دیگر، هم‌نشینی با این گروهها احساس تعلق و پذیرش ایجاد می‌کند، حتی اگر مبتنی بر رفتارهای منفی باشد. این تعلق نوجوان را به سمت رفتارهای بزهکارانه سوق داده و خطر رشد ویژگیهای جامعه‌ستیزی را افزایش می‌دهد. مطابق با نظریه یادگیری اجتماعی، مشاهده و تقلید رفتارهای گروه نیز به تقویت این روند کمک می‌کند؛ به‌گونه‌ای که نوجوانان در چنین محیطهایی به‌تدریج الگوهای رفتاری نامطلوب را درونی کرده و احتمال بروز جامعه‌ستیزی در آنان بیشتر می‌شود.

بااین‌حال، برخلاف پژوهشهای پیشین (ون نوردن، ۲۰۱۵؛ میکلیکوفسکا و همکاران، ۲۰۲۲)، در این مطالعه میان هم‌نشینی با همسالان بزهکار و همدلی نوجوانان رابطه‌ای مشاهده نشد. گرچه انتخاب دوستان می‌تواند بر سطوح همدلی اثرگذار باشد، اما افراد معمولاً همسالانی با ویژگیهای مشابه ازجمله سطح همدلی نزدیک به خود را برمی‌گزینند. بنابراین نمی‌توان همدلی ضعیف یا قوی نوجوانان را مستقیماً نتیجه هم‌نشینی با بزهکاران دانست؛ بلکه سطح همدلی خود می‌تواند تعیین‌کننده نوع ارتباط با آنان باشد. افزون بر این، باید توجه داشت که همه بزهکاران الزاماً فاقد همدلی نیستند.

نقش خانواده نیز در این زمینه برجسته است. نوجوانانی که در خانواده‌های حمایتگر و دارای ارزشهای مثبت پرورش یافته‌اند، ممکن است با وجود ارتباط با همسالان بزهکار همچنان رفتارهای همدلانه نشان دهند. درواقع، تأثیر مثبت خانواده می‌تواند اثر منفی همسالان را خنثی کند. هرچند روابط با همسالان در شکل‌گیری همدلی اهمیت دارد، اما این تأثیر وابسته به میزان صمیمیت و حمایت ادراک‌شده از جانب دوستان است. هرچه این روابط عمیق‌تر و دوستان همدل‌تر باشند، احتمال اثرگذاری افزایش می‌یابد. در مقابل، هم‌نشینی صرف (بدون دوستی صمیمانه) ارتباطی سطحی‌تر ایجاد می‌کند که به‌سختی می‌تواند صفتی بنیادی مانند همدلی را تحت‌تأثیر قرار دهد.

نتایج پژوهش نشان داد همدلی در رابطه میان هم‌نشینی با همسالان بزهکار و جامعه‌ستیزی

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

نوجوانان نقش میانجی دارد. به نظر می‌رسد نقص در همدلی، نوجوانان را به سوی هم‌نشینی با افرادی مشابه خود با سطوح پایین همدلی سوق می‌دهد. اگر این هم‌نشینی بر اساس شباهت به ارتباط با مجرمان غیرهمدل یا جامعه‌ستیز منجر شود، پیامد آن نگران‌کننده خواهد بود. هرچند هم‌نشینی، برخلاف دوستی صمیمانه، به‌تنهایی قدرت چندانی در تغییر صفتی بنیادین چون همدلی ندارد، اما برای نوجوانانی با کمبود پیوندهای عاطفی عمیق، شباهت با چنین هم‌نشینانی می‌تواند قوی‌ترین رابطه زندگی‌شان شود.

این پیوند سبب افزایش تأثیرپذیری و الگوبرداری از رفتارهای منفی آنان، ازجمله تقلید همدلی ظاهری یا تضعیف بیشتر همدلی می‌شود. چنین فرایندی سوءاستفاده از دیگران بدون احساس گناه را تسهیل کرده و به رشد یا تشدید صفات جامعه‌ستیزی و ارتکاب رفتارهای خشونت‌آمیز منجر می‌شود. بر این اساس، هم‌نشینی با همسالان بزهکار علاوه بر تأثیر مستقیم، از طریق کاهش یا تحریف همدلی نیز به جامعه‌ستیزی دامن می‌زند؛ بنابراین، تقویت مهارتهای همدلی در نوجوانان می‌تواند راهکاری مؤثر در پیشگیری از بزهکاری و کاهش ویژگیهای ضداجتماعی باشد.

نتیجه‌گیری

درمجموع، یافته‌ها نشان می‌دهد که جو عاطفی خانواده و هم‌نشینی با همسالان بزهکار نقش مهمی در شکل‌گیری رفتارهای جامعه‌ستیزانه نوجوانان دارند. خانواده‌های دارای جو مثبت و حمایتی با تقویت همدلی در فرزندان، احتمال گرایش آنان به گروههای بزهکار و رفتارهای ضداجتماعی را کاهش می‌دهند. همچنین، هم‌نشینی با همسالان بزهکار می‌تواند هم به‌طور مستقیم و هم از طریق تأثیر بر سطح همدلی، زمینه‌ساز جامعه‌ستیزی شود؛ به‌گونه‌ای که نوجوانان با همدلی بالاتر حتی در مواجهه با این گروهها کمتر به سمت رفتارهای انحرافی کشیده می‌شوند.

از محدودیتهای پژوهش می‌توان به استفاده از پرسشنامه‌های خودگزارشی و نمونه‌گیری در دسترس اشاره کرد. یافته‌ها بر اهمیت مداخلات پیشگیرانه و آموزشی تأکید دارند؛ ازجمله

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

برنامه‌های حمایتی برای خانواده‌ها با محوریت تقویت روابط عاطفی و آموزش والدین در مدیریت ارتباطات فرزندان و نیز دوره‌های آموزشی در مدارس برای ارتقای مهارتهای همدلانه. کارگاههای نقش‌آفرینی و آموزش دیدگاه‌گیری نیز می‌توانند نوجوانان را در درک احساسات دیگران و واکنش سالم در موقعیتهای پرتنش یاری کنند. علاوه‌براین، همکاری با سازمانهای اجتماعی و مراکز مشاوره برای حمایت از خانواده‌های پرتنش و نوجوانان در معرض گروههای بزهکار ضروری است؛ این حمایتها می‌تواند شامل خانواده‌درمانی، مشاوره گروهی و فعالیتهای انگیزشی برای فاصله‌گرفتن از محیط‌های پرخطر باشد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاقی

این پژوهش با کد اخلاق ETHICS-2402-1087 از کمیته اخلاق زیست‌پزشکی دانشگاه گیلان تأیید شده است. مشارکت دانش‌آموزان داوطلبانه بوده، رضایت آگاهانه از آنان اخذ گردید و محرمانه‌بودن اطلاعاتشان تضمین شد.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان در نگارش مقاله مشارکت داشته‌اند.

تأمین مالی

این پژوهش هیچ‌گونه حمایت مالی از سازمانهای دولتی، خصوصی یا غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

تعارض منافع

نویسندگان تصریح می‌کنند که هیچ‌گونه تعارض منافع در این پژوهش وجود ندارد.

قدردانی

نویسندگان مقاله از دانش‌آموزان شرکت‌کننده در پژوهش و سازمان آموزش‌وپرورش شهر رشت سپاسگزاری می‌کنند.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

- Anestis, J. C., Harrop, T. M., Green, B. A., & Anestis, M. D. (2017). Psychopathic personality traits as protective factors against the development of post-traumatic stress disorder symptoms in a sample of national guard combat veterans. ***Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment***, 39, 220–229. https://link.springer.com/article/10.1007/s10862-017-9588-8

- Anzalchi, Shahla., Seif, Ali Akbar., Navabakhsh, Mehrdad., & Bahrami, Hadi. (2020). Comparison of cohesion, authoritative parenting style, interaction and emotional connection in families of imprisoned and non-imprisoned youth. ***Quarterly Journal of Intercultural Studies***, 15(43), 109–132 (in Persian). https://www.magiran.com/p2293041

- Barragán Martín, A. B., Molero Jurado, M. d. M., Pérez-Fuentes, M. d. C., Oropesa Ruiz, N. F., Martos Martínez, Á., Simón Márquez, M. d. M., & Gázquez Linares, J. J. (2021). Interpersonal support, emotional intelligence and family function in adolescence. ***International journal of environmental research and public health***, 18(10), 5145. https://doi.org/10.3390/ijerph18105145

- Bautista-Aranda, N., Contreras, L., & Cano-Lozano, M. C. (2024). Lagged effect of parental warmth on child-to-parent violence through moral disengagement strategies. ***Children***, 11(5), 585. https://doi.org/10.3390/children11050585

- Bern, H. (1964). ***The measurement of interpersonal attraction***. Human Relations, 17(3), 283–286.

- Bernstein, D. P., Keulen-de Vos, M., Clercx, M., De Vogel, V., Kersten, G. C., Lancel, M., Jonkers, P. P., Bogaerts, S., Slaats, M., & Broers, N. J. (2023). Schema therapy for violent PD offenders: A randomized clinical trial. ***Psychological medicine***, 53(1), 88–102. https://doi.org/10.1017/S0033291721001161

- Bowlby, J. (1982). ***Attachment and Loss: Attachment***, Vol. 1 2nd Edn New York. NY: Basic Books.[Google Scholar]. https://archive.org/download/attachmentlossvo00john/attachmentlossvo00john.pdf

- Brazil, K. J., Volk, A. A., & Dane, A. V. (2023). Is empathy linked to prosocial and antisocial traits and behavior? It depends on the form of empathy. ***Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement***, 55(1), 75. https://doi.org/10.1037/cbs0000330

- Campos, C., Pasion, R., Azeredo, A., Ramiao, E., Mazer, P., Macedo, I., & Barbosa, F. (2022). Refining the link between psychopathy, antisocial behavior, and empathy: A meta-analytical approach across different conceptual frameworks. ***Clinical Psychology Review***, 94, 102145. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35349788/

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

- Confer, L. M., Mowen, T. J., & Boman IV, J. H. (2024). Do peers protect people or put them at risk of recidivism? Friendship quality and peer crime among justice-involved youth. ***Crime & Delinquency***, 70(9), 2371–2404. https://psycnet.apa.org/record/2024-98454-006

- Decety, J., & Jackson, P. L. (2004). The functional architecture of human empathy. ***Behavioral and cognitive neuroscience reviews***, 3(2), 71–100. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15537986/

- Deljoo, B. B. R., Abbas; Farnam, Alireza. (2022). Structural modeling of primary and secondary vulnerability to psychopathy disorder based on brain-behavioral systems in Tabriz medical students. ***Health image***, 13(2), 234–243 (in Persian). https://sid.ir/paper/965756/fa

- Dugré, J. R., Giguère, C.-É., & Potvin, S. (2024). The company you keep: the neglected role of affiliating with delinquent friends in the development of the cannabis-violence link. ***Addictive behaviors***, 151, 107939. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/38141319/

- Fakharian, Jamileh., Yaghoobi, Abolghasem., Zargham Hajebi, Majid., & Mohagheghi, Hosein. (2020). Predicting Academic Buoyancy based on Family Emotional Climate, Academic Engagement, and Academic Self-Efficacy. ***Medical journal of Mashhad University of Medical Sciences***, 63(2), 2391–2401 (in Persian). https://doi.org/10.22038/mjms.2020.16166

- Gauthier, N. Y. (2024). ***Investigating the Role of Parental Care and Executive Function in the Neurodevelopment of Psychopathy: A Moderated Expression Model of "Successful" Psychopathy***. http://hdl.handle.net/10464/18362

- Haynie, D. L., & Osgood, D. W. (2005). Reconsidering peers and delinquency: How do peers matter? ***Social forces***, 84(2), 1109–1130. https://doi.org/10.1353/sof.2006.0018

- Hosokawa, R., & Katsura, T. (2019). Role of parenting style in children's behavioral problems through the transition from preschool to elementary school according to gender in Japan. ***International journal of environmental research and public health***, 16(1), 21. https://doi.org/10.3390/ijerph16010021

- Hosseinsabet, F. (2023). Comparison of academic buoyancy, family's emotional climate, and academic motivation between excellent and average students [Research]. ***Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry***, 10(4), 55–68. https://doi.org/10.32598/shenakht.10.4.55 (in Persian).

- Kotler, J. S., & McMahon, R. J. (2005). Child psychopathy: Theories, measurement, and relations with the development and persistence of conduct problems. ***Clinical child and family psychology review***, 8, 291–325. https://doi.org/10.1007/s10567-005-8810-5

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

- Levenson, M. R., Kiehl, K. A., & Fitzpatrick, C. M. (1995). Assessing psychopathic attributes in a noninstitutionalized population. ***Journal of personality and social psychology***, 68(1), 151. https://doi.org/10.1037/0022-3514.68.1.151

- Li, S., Zhao, X., Zhao, F., Liu, H., & Yu, G. (2023). Childhood maltreatment and adolescent cyberbullying perpetration: Roles of individual relative deprivation and deviant peer affiliation. ***Children and Youth Services Review***, 149, 106957. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2023.106957

- Lynam, D. R., Charnigo, R., Moffitt, T. E., Raine, A., Loeber, R., & Stouthamer-Loeber, M. (2009). The stability of psychopathy across adolescence. ***Development and psychopathology***, 21(4), 1133–1153. https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3335366/

- Magarotto Machado, G., Pereira da Silva, M. P., Sellbom, M., Hauck-Filho, N., & de Francisco Carvalho, L. (2024). Validity of the Expanded Levenson Self-Report Psychopathy (E-LSRP) in a Brazilian Sample: Factor Structure, Construct Validity, and Associations with the Brazilian Jeitinho. ***Deviant behavior***, 1–17. https://psycnet.apa.org/record/2025-00834-001

- Marcus, R. F., & Marcus, R. F. (2017). ***Psychopathy in adolescence. The development of aggression and violence in adolescence***, 141–170.

- Miklikowska, M., Tilton-Weaver, L., & Burk, W. J. (2022). With a little help from my empathic friends: The role of peers in the development of empathy in adolescence. ***Developmental psychology***, 58(6), 1156. https://doi.org/10.1037/dev0001347

- Morris, A. S., Silk, J. S., Steinberg, L., Myers, S. S., & Robinson, L. R. (2007). The role of the family context in the development of emotion regulation. ***Social Development***, 16(2), 361–388. https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2007.00389.x

- Murray, J., Shenderovich, Y., Gardner, F., Mikton, C., Derzon, J. H., Liu, J., & Eisner, M. (2018). Risk factors for antisocial behavior in low-and middle-income countries: A systematic review of longitudinal studies. ***Crime and justice***, 47(1), 255–364. https://doi.org/10.1086/696590

- Narimani, Mohammad., Fallahi, Vahid., Habibi, Yaser., & Zardi, Bahman. (2017). Assess the psychometric properties of empathy and sympathy questionnaire in students. ***Journal of school psychology***, 6(1), 161–168 (in Persian). https://doi.org/10.22098/jsp.2017.541

- Paschall, M. J., Ringwalt, C. L., & Flewelling, R. L. (2003). Effects of parenting, father absence, and affiliation with delinquent peers on delinquent behavior among African-American male adolescents. ***Adolescence***, 38(149), 15. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12803451

- Pireinaladin, Saeed., Mohsenzadeh, Farshad., & Zahrakar, Kianush. (2020). The Role of Parental Monitoring, Self Esteem, and Alexithymia in Prediction of High-Risk Behaviors and Companionship with Delinquent Peers in Single Parent Adolescents. ***J Police Med***, 9(2), 111–118 (in Persian). https://doi.org/10.30505/9.2.111

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

- Porter, S. (1996). Without conscience or without active conscience? The etiology of psychopathy revisited. ***Aggression and violent behavior***, 1(2), 179–189. https://doi.org/10.1016/1359-1789(95)00010-0

- Saltoğlu, S., & Uysal Irak, D. (2022). Primary versus secondary psychopathy: Coping styles as a mediator between psychopathy and well-being. ***Current Psychology***, 41(9), 6534–6542. https://doi.org/10.1007/s12144-020-01155-8

- Schnettler, B., Miranda-Zapata, E., Orellana, L., Grunert, K. G., Poblete, H., Lobos, G., Adasme-Berríos, C., & Lapo, M. (2022). Work-to-family enrichment and atmosphere of family meals influence satisfaction with food-related life: An actor-partner interdependence approach in dual-earner parents with adolescent children. ***Food Quality and Preference,*** 97, 104471. https://doi.org/10.1016/j.foodqual.2021.104471

- Selman, R. L. (1980). ***The growth of interpersonal understanding: Developmental and clinical analyses***. Academy Press.

- Tamang, S., & Basu, A. (2023). Presence of Different Levels of Empathy and Sympathy in Two Groups of Adolescents from Different Socioeconomic Strata. ***International Journal of Indian Psychology***, 11(2). https://doi.org/10.25215/1102.268

- Van Noorden, T. H., Haselager, G. J., Cillessen, A. H., & Bukowski, W. M. (2015). Empathy and involvement in bullying in children and adolescents: A systematic review. ***Journal of youth and adolescence***, 44, 637–657. https://doi.org/10.1007/s10964-014-0135-6

- Viding, E., & McCrory, E. J. (2018). Understanding the development of psychopathy: progress and challenges. ***Psychological medicine***, 48(4), 566–577. https://doi.org/10.1017/S0033291717002847

- Vossen, H. G., Piotrowski, J. T., & Valkenburg, P. M. (2015). Development of the adolescent measure of empathy and sympathy (AMES). ***Personality and Individual Differences***, 74, 66–71. https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.09.040

- Wang, Y., & Meng, W. (2024). Adverse childhood experiences and deviant peer affiliation among Chinese delinquent adolescents: the role of relative deprivation and age. ***Frontiers in psychology***, 15, 1374932. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1374932

- Zhou, H., Li, Q., Liu, Z., Li, K., Geng, X., & Fang, X. (2024). Family Emotional Expressiveness and Adolescents' Cyberbullying Bystanders: The Mediating Role of Empathy. ***Psychology Research and Behavior Management***, 2099–2110. https://doi.org/10.2147/PRBM.S447605

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1] [Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

Material Type	In-Text Citation	Reference List & Notes
Web sources		
Web page: No author	(“Improve indigenous housing”, 2007)	Improve indigenous housing now, governments told. (2007). Retrieved from http://www.architecture.com.au/i-cms?page=10220
Web page: No date	(Jones, n.d.)	Jones, M. D. (n.d.). Commentary on indigenous housing initiatives. Retrieved from http://www.architecture.com.au
Webpage: No author or date: With quote	(“Mindfulness mediation”, n.d., para 8)	Mindfulness meditation. (n.d.). Retrieved from http://www.freemeditations.com/mindfulness-meditation.html

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

Material Type	In-Text Citation	Reference List & Notes
Conference Papers and Proceedings		
Conference papers: Unpublished	(Santhanam, Martin, Goody & Hicks, 2001)	Santhanam, E., Martin, K., Goody, A., & Hicks, O. (2011). Bottom-up steps towards closing the loop in feedback on teaching: A CUTSD project. Paper presented at Teaching and Learning Forum – Expanding horizons in teaching and learning, Perth, Australia, 7-9 February 2001.

Material Type	In-Text Citation	Reference List & Notes
Theses		
Thesis in print: Published	(May, 2007)	May, B. (2007) A survey of radial velocities in the zodiacal dust cloud. Bristol, UK: Canopus Publishing
Thesis online: Electronic database	(Rich, 1989)	Rich, P. D. (1989). The rule of ritual in the Arabian Gulf, 1858-1947: The influence of English public schools (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations and Theses – UK & Ireland. (AAT 8918197)

Material Type	In-Text Citation	Reference List & Notes
Web sources		
Web page	(Australian Psychological Society, 2008)	Australian Psychological Society. (2008). Substance abuse: Position statement. Retrieved from http://www.psychology.org.au/publication/statements/substance/

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

Material Type	In-Text Citation	Reference List & Notes
Journal Articles		
Journal article submitted for publication	Delgado, Suriyagoda, Zúñiga-Feest, Borie, & Lambers, 2014)	Delgado M., Suriyagoda L., Zúñiga-Feest A., Borie F., Lambers H. (2014). Divergent functioning of Proteaceae species: The South American Embothrium coccineum displays a combination of adaptive traits to survive in high-phosphorus soils. Manuscript submitted for publication.
Persian article	(Sohrabi et al., 2011)	Sohrabi, A. (2011). [Cognitive psychology: from brain to society (Persian)]. Advances in Cognitive Psychology, 10(4), 299-300.

Material Type	In-Text Citation	Reference List & Notes
Conference Papers and Proceedings		
Paper in conference proceedings in print	(Game, 2001)	Game, A. (2001). Creative ways of being. In J. R. Morss, N. Stephenson & J. F. H. Rappard (Eds.), Theoretical issues in psychology: Proceedings of the International Society for Theoretical Psychology 1999 Conference (pp. 3-12). Sydney: Springer.
Paper in conference proceedings online: Electronic database	(Balakrishnan, 2006)	Balakrishnan, R. (2006, March). Why aren't we using 3d user interfaces,and will we ever? Paper presented at the IEEE Symposium on 3D User Interfaces. http://dx.doi.org/10.1109/vr.2006.148

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

Material Type	In-Text Citation	Reference List & Notes
Journal Articles		
Journal article: 6 or more authors	(Sohrabi et al., 2011)	Sohrabi, H. R., Weinborn, M., Badcock, J., Bates, K. A., Clarnette, R., Trivedi, D., Martins, R. N. (2011). New lexicon and criteria for the diagnosis of Alzheimer's disease. Lancet Neurology, 10(4), 299-300.
Journal article online: No DOI supplied (free on the Web)	(Thomas & Bosch, 2005)	Thomas, K., & Bosch, B. (2005). An exploration of the impact of chronic fatigue syndrome and implications for psychological service provision. E-Journal of Applied Psychology: Clinical Section, 1(1), 23-40. Retrieved from http://ojs.lib.swin.edu.au/index.php/ejap/article/download/4/13
Journal article online: Digital Object Identifier supplied	(Almeida, Dickinson, Mayberry, Badcock, & Badcock, 2010)	Almeida, R. A., Dickinson, J., Maybery, M. T., Badcock, J. C., & Badcock, D. R. (2010).Visual search performance in the autism spectrum II: The radial frequency search task with additional segmentation cues. Neuropsychologia, 48(14), 4117-4124. http://dx.doi.org/10.1016/j.neuropsychologia.2010.10.009
Journal article online: in preprint archive	(Martinez, in press)	Martinez, M. (in press). Imperative content and the painfulness of pain. Phenomenology and the Cognitive Sciences. Retrieved from http://cogprints.org/6599/1/Imperative_Content_and_the_Painfulness_of_Pain.pdf

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

Material Type	In-Text Citation	Reference List & Notes
Book		
Book: 3-5 authors	(Ranzijn, McConnochie, & Nolan, 2009)	Ranzijn, R., McConnochie, K., & Nolan, W. (2009). Psychology and indigenous Australians: Foundations of cultural competence (2nd ed.). South Yarra, Vic: Palgrave MacMillan.
Book: More than 6 authors	(Jones et al., 1984)	Jones, E. E., Farina, A., Hastorf, A. H., Markus, H., Miller, D. T., & Scott, R. A. (1984). Social stigma: The psychology of marked relationships (2nd ed.). New York: W.H. Freeman.
Book: Editor	(Hallinan, 2006)	Hallinan, M. T. (Ed.). (2006). Handbook of the sociology of education (2nd ed.). New York: Springer.
Book: 2 or more editors	(Dawson & Venville, 2007)	Dawson, V., & Venville, G. (Eds.). (2007). The art of teaching primary science (2nd ed.). Crows Nest, N.S.W: Allen & Unwin.
Book: Chapter [i.e. Article] in edited book	(Groundwater-Smith, 2007)	Groundwater-Smith, S. (2007). As rain is to fields, so good teachers are to students (2nd ed.). In S. Knipe (Ed.), Middle years schooling: Reframing adolescence (pp. 151-170). Frenchs Forest, N.S.W: Pearson Education Australia.
Persian Book	(Alavi, 2009)	Alavi, M. (2009). [General Psychology (2nd ed.) (Persian)]. Tehran: Negah Publishing.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

In-text citations

Examples:

Single author:

(Adam, 1992) OR Adam (1992) proved that…

Two authors:

(Ringsven & Morse, 1996) OR In their study, Ringsven and Morse (1996)…

Three to five authors:

First citation: (Lupton, Brunn, & Platt, 2000) OR Lupton, Brunn and Platt (2000)…
Subsequent citations: (Johnson et al., 2002)

Six or more authors:

(White et al., 2001) OR White et al. (2001)…

Reference List:

In addition, all references cited in the text should be listed at the end of the manuscript on a separate page in alphabetical order by authors' last names. All items in the list of references should be cited in the text and, conversely, all references cited in the text must be presented in the list. Personal communications and unpublished data including manuscripts submitted, but not yet accepted for publication should not be used as a reference, nonetheless, they may be placed in parentheses in the text.

Material Type	In-Text Citation	Reference List & Notes
Book		
Book: Single author	(Pegrum, 2009)	Pegrum, M. (2009). From blogs to bombs: The future of electronic technologies in education (2nd ed.). Crawley, W.A: UWA Publishing.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

erature review. However, since it is systematic (standard) and objective, its method is tangible and repeatable, as like original articles have method and results. The issue facing systematic reviews is thoroughly specific which already have been investigated and received different answers. The purpose of the researcher is to collect, critique, and ultimately gather all that evidence without bias. Systematic review articles, like research articles, are composed of Introduction, Methods, Results, and Discussion sections.

Methodological Articles: Different scientific traditions that constitute the interdisciplinary science of social welfare have brought with them different methodologies that are useful to others. This Quarterly journal publishes methodological articles that go beyond what can be found in conventional methodological books, and are particularly relevant to social welfare issues by giving an example. This type of articles includes following sections: Background, Necessity of Method (by brining advantages and disadvantages of the method in finding answers for social welfare issues with an example from the journal or other sources), Methodology, Analysis, issues related to rigor including validity within quantitative research and trustworthiness within qualitative research, Methodological critique of samples in other studies using the method from the journal or other sources).

Figures

1- All tables, charts and pictures are numbered in order of appearance in the article under the unique title of "Figure".

2- Figures must not repeat each other's data or text data.

3- The description of figures should be clear and complete without the need to refer to the text.

4- Each figure should be placed in a separate page in the original size and the description should be written in the same page above (tables) or below (charts and pictures).

5- In the case of charts, the original excel file (or other formats) must be sent.

In Social Welfare Quarterly, citations should conform to the referencing style used by the last version of American Psychological Association (APA) style, http://www.apastyle.org. Please use Endnote or similar reference managing software to insert the references. Using MS Word References tab to insert the references in the main document is highly preferred and recommended.

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

of interest or other interests that may influence the manuscript. Authors should declare sources of funding for the work undertaken, too.

Acknowledgements

If necessary, please acknowledge in this section.

> ***Notice****: The abstract does not have any introduction at all and is not an introduction to the article. An abstract should express the maximum data related to the article in the minimum possible volume.*

2- The keywords must be Up to five.

Text Body

1- The section titles and word numbers of the text bodies are different according to the type of the article.

Types of articles

Original Articles: An article that is the original product of an initial research on data, whether qualitative or quantitative, and also whether they were already collected during the research, or the existing data underwent secondary analysis for testing new hypothesis. Original articles include Introduction, Methods, Results, and Discussion sections.

Review Articles: An article that is the product of the author's review and criticism of literature, whether in terms of method or results. The issue facing review articles is usually large. Review articles neither report how to search for sources nor the reasons for their rejection or acceptance, nor necessarily evaluate the sources in accordance with a single predetermined rule. In these articles, summarization of the reviewed studies is done based on a narrative method. According to the relevant ministry regulations, the journal must publish at least one review article in each issue, preferably as a special issue. Review articles include Introduction, Case Study (with main and sub-titles), and Discussion sections.

Systematic Review Articles: These articles like narrative articles, are based on lit-

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

Abstract

1- The abstract of all type of articles must have Introduction, Methods, Findings and Discussion sections and should not be less than 200 and more than 250 words.

Extended Abstract

the extended abstract should be extended to include up to 1200 words, not including the title, authors, captions, figures, tables or references and following section. The extended abstract should be written in English.

Ethical Considerations

Compliance with Ethical Guidelines

Clarify the ethical considerations of the research, such as ethical codes.

Funding

Mention if extracts it from a thesis, project or have any financial supporters.

Authors' contribution

in this section, you have to provide the contributory role of each author on these divisions:
Conceptualization, Methodology, Software, Validation, Formal Analysis, Investigation, Resources, Data Curation, Writing – Original Draft Preparation, Writing – Review & Editing, Visualization, Supervision, Project Administration, and Funding Acquisition.

The example below shows the Author Contributions:

> *Author Contributions: Conceptualization,[Name of the Author(s)]; Methodology, [Name of the Author(s)]; Investigation, [Name of the Author (s)]; Writing – Original Draft, [Name of the Author (s)]; Writing – Review & Editing, [Name of the Author (s)]; Funding Acquisition, [Name of the Author (s)]; Resources, [Name of the Author (s)]; Supervision, [Name of the Author (s)].*

Conflicts of Interest:

Authors should disclose, at the time of submission, information on financial conflicts

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

Author Instruction

The submitted articles will be sent to the reviewers after primary acceptance by the Editor-in-Chief according to the adaptation of the subject to Social Welfare Quarterly scopes and also the structural principles of the article that must be as this instruction. Social Welfare Quarterly has the right of rejection or acceptance and editing the articles. After final acceptance by Social Welfare Quarterly Editorial Board, the articles will be completely revised by the Editorial Team members scientifically, structurally and methodologically and the galley proof will be sent back to the corresponding author for final confirmation. The authors are responsible for the precision and correctness of the content.

> ***Notice****: The article submitter is considered as the Corresponding author for all affairs about the article and all further connections and data transmission will be done with him/her. The Corresponding author MUST be from authors.*

How to prepare the article file

The entire text should be typed as single column (Font size: 12; Font type: Calibri; Line spacing: 1) in A4 paper size with 3cm margins from top, bottom, left and right of the page. The article file should contain 4 separate parts: Cover Page (1 page), Abstract (1 page), Text Body (several pages), References List (appropriate number according to article type) and Figures (1 figure per each 1000 words of the Text Body)

Cover Page

1- The title of the article should be written at the top (Write the running title below the title of the article).

2- Authors must be mentioned separately in order of appearance on the article with following data.

First name & Surname

Academic Degree (PhD, MD, MSc, etc.)

Affiliation (Department/Research Center, School/Institute, University, City, Country)

(Cell Phone Number, Telephone Number, Fax Number, Post Address and Email are just necessary for the Corresponding author).

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

Table of contents	
Relationship of Selected Economic and Social Indicators with Women's Labor Force Participation Rate in Middle Eastern Countries	9
Ranking and Clustering of Iranian Provinces by Employment and Entrepreneurship Indicators: An Analysis of Regional Economic Disparities	37
Sustainable Employment Patterns for Rural People with Disabilities: An Analysis of Occupational Fields and Job Offers by Disability Typ	67
Strategies Employed by Working Women to Achieve Work-Life Balance: A Study in Sanandaj, Iran	97
Analysis of Social Participation among Iranian Youth	125
The Relationship Between Social and Cultural Capital With Social Apathy Among Teachers in Lali City	167
Teachers' Union and the Struggle for Recognition: A Critical Analysis of Power Structure in the Field of Education	195
The Role of Social Capital in Promoting Environmentally Friendly Behaviors among Students at Isfahan University of Medical Sciences	225
Designing an Integrated Reporting Model for Social Security Organization Pension Fund	253
The Mediating Role of Empathy in the Relationship of Family Emotional Atmosphere and Affiliation with Delinquent Peers in the Development of Psychopathic Personality in Adolescents	287

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]

Social Welfare Quarterly 98
(Faslnaame ye Refah e Ejtemaei)
University of Social Welfare and Rehabilitation

Social Welfare Management Research Center
with
Iranian Sociological Association

•**Managing Director**: M. T. Mousavi, <tr_mousavi@yahoo.com>
•**Editor in Chief**: Hassan Rafiey <hassan441015@gmail.com>
•**Executive Director**: Mahindokht Javanneshan
•**Scientific Editor**: Karam Habibpour
•**Literary Editor**: Zeinab Ahmadi
•**English Editor**: Hamid Gomari
•**Editorial Board:**

M. K. Atef Vahid (Tehran University of Medical Sciences); N. Babaei (University of Social Welfare and Rehabilitation); H. Eftekhar (Tehran University of Medical Sciences); A. S. Forouzan (University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences); S. Madani; M. A. Mohammadi (University of Social Welfare and Rehabilitation); M. T. Mousavi (University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences); A. H. Najafi AbrandAbadi (Shahid Beheshti University); H. R. Oreyzi (University of Esfahan); M. Oveysi (Santa Clara California University); P. Piran (Swiss Academy for Development); H. Rafiey (University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences); s. Raghfar (University of Alzahra); H. sajjadi (University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences); S. H. Serajzadeh (university of kharazmi) M. shiani (University of Tehran); J. Salehi Isfahani (Virginia Tech University); J. Shaditalab (University of Tehran); M. Sharifian Sani (University of Social Welfare and Rehabilitation); M. H. Sharifzadegan (Shahid Beheshti University); S. Sheybani (Oxford University); M. Taghavi (AllarmehTabatabaee University); M. R. Vaez Mahdavi (Shahed University); M. Vameghi (University of Social Welfare and Rehabilitation); M. J. Zahedi Mazandarani (Payame Noor University)

Address:

Social Welfare Quarterly, Social Welfare Research Department, University of
Social Welfare and Rehabilitation, Daneshjoo Blvd, Evin, Tehran, Iran, 19857-13834
Tel/ Fax: (+ 9821) 22180083-92
Website: http://refahj.uswr.ac.ir
E-Mail: refahj@uswr.ac.ir

[Downloaded from refahj.uswr.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.32598/refahj.25.98.4624.1]